

278/00.01.02.00/2024

Pelastustoimi- ja turvallisuuspalvelut

Julkinen versio

06.12.2024

Turvallisuuden, varautumisen ja valmiussuunnittelun katsaus 2024

Kuluneen vuoden aikana on jatkettu hyvinvointialueelle siirtyneiden kiinteistöjen turvallisuusasioiden kartoittamista. Tähän on kuulunut mm. lukitukset, kulunvalvonnat, kameratekniikat, hälytysjärjestelmät, varavoima ja turvallisuuteen liittyvien ohjeistuksien ja koulutuksien ajantasaisuudet.

Kehittämiskohteina ovat olleet etenkin pelastus- ja poistumisturvallisuussuunnitelmien päivittäminen ja yhtenäistäminen sekä turvallisuuteen liittyvien suunnitelmien kokoaminen PELSU-järjestelmään yhdeksi hallittavaksi kokonaisuudeksi. Yksintyöskentelyn turvaan on luotu koko hyvinvointialueen kattava hälytysjärjestelmä 9Solutions HERO-paikantavan mobiilisovelluksen avulla. Lisäksi vartiointipalveluiden saatavuutta ja laajuutta on tarkasteltu ja toimintoja järjeistetty vastaamaan toiminnan tarpeita. Vartiointikilpailutusta on valmisteltu ja uusi koko PSHVA:n kattava vartiointisopimus saadaan kilpailutettua kesään 2025 mennessä.

Teknisistä turvallisuusjärjestelmistä on kartoitettu turvallisuuskameroiden (n.1500 kpl) toimintakunnot ja tehty laillisuuden tarkasteluja sekä tehty järjestelmien yliheittoja IsteKin tekniseen ympäristöön. Samoin lääkehuollon turvallisuuteen liittyviä toimia lukitusten ja kameravalvonnan osalta kartoitettu ja toteutettu.

Turvallisuuspalvelut on koordinoitunut henkilökunnan kuvallisten henkilökorttien hankintaa (yli 6000 uutta henkilökorttia tilattu) ja henkilöturvallisuususselvityksien teettämistä suojelupoliisilta. Turvallisuusselvityksiä on teetetty laajalti lainsäädännön vaatimusten mukaisesti ja uusien työntekijöiden osalta.

Turvallisuustoiminnan yhteistyön parantamiseksi on toimintayksiköihin nimetty turvallisuusyhdyshenkilöitä ja kiinteistökohtaisia turvallisuuskoordinaattoreita. Heitä on reilut 300 henkilöä. Yhdyshenkilöiden- ja koordinaattoreiden kouluttamista on tehty säännöllisesti, vähintään 4 kertaa vuodessa pidettävissä koulutustilaisuuksissa.

Varavoimakoeistuksia tehtiin KYS-kampukselle ja lisälmen kampukselle marraskuussa. KYSin kampuksen testauksen yhteydessä syttyneestä tulipalosta on tehty laaja selvitys Tukesille.

278/00.01.02.00/2024

Pelastustoimi- ja turvallisuuspalvelut

Julkinen versio

06.12.2024

Tulipalon syynä oli vikaantuneet kytkimet vanhoissa varavoimakoneissa. Tulipalo aiheutti aineellisia vahinkoja.

Yksiköihin on luotu turvallisuus- ja valmiuskansiot. Kansioiden käyttönotolla hyvinvointialueen yksiköt varmistavat etukäteen varautumistoiminnot häiriötilanteita varten ja turvaavat oman toiminnan jatkuvuutta eri häiriötilanteissa.

Turvallisuuskoulutuksia on pidetty suunnitelmallisesti. Alkusammutus- ja poistumisharjoituksia sekä turvakorttikoulutuksia on pidetty henkilökunnalle. Väkivalta- ja uhkatilannekoulutusten tarve on suuri hyvinvointialueella ja niihin tullaan luomaan uudet koulutuskäytännöt ensi vuoden aikana.

Hyvinvointialueella tehtiin tänä vuonna noin 3000 työturvallisuusilmoitusta uhka- ja väkivalta tilanteista. Henkilökunnan systemaattinen kouluttaminen uhka- ja väkivallanhallintaan on yksi tärkeistä painopistealueista. Uhka- ja väkivaltatilanteiden vuoksi on vartiointipalvelujen ja teknisten turvallisuusjärjestelmien varmistaminen riskikohteissa ensiarvoisen tärkeää. Haasteita näiden osalta on paljon henkilökunnan ja kiinteistöjen suuren lukumäärän sekä maantieteellisen hajonnan takia.

Turvallisuuspalveluista siirtyi kesällä turvallisuusasiantuntija toisiin tehtäviin, eikä toimeen ole vielä saatu täyttölupaa

Pohjois-Savon hyvinvointialueen varautuminen ja valmiussuunnittelu

Pohjois-Savon hyvinvointialueen asukkaille ja yhteistyökumppaneille tärkeiden toimintojen jatkuvuus merkittävien riskien toteutuessa varmistetaan valmiussuunnitelmin sekä muilla toiminnan jatkuvuuteen pyrkivillä etukäteen tehtävillä varautumisjärjestelyillä. Edellä mainittuun kuuluvat suunnitelmien lisäksi keskeisesti henkilöstön kouluttaminen ja erilaiset harjoitukset, yhteistyö toiminnalle tärkeiden kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa, tietyt etukäteen toteutettavat hankinnat ja varmistukset sekä muun muassa henkilöstön ja ajoneuvojen varaaminen poikkeusolojen tehtäviin.

Nykypäivän verkostomainen toiminta edellyttää säännöllistä yhteyttä, yhteistä suunnittelua ja sopimista sekä harjoituksia ja häiriötilanteen aikaisen tiedonkulun varmistamista keskeisten toimijoiden välillä. Yhteys kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista vastaavien välillä

278/00.01.02.00/2024

Pelastustoimi- ja turvallisuuspalvelut

Julkinen versio

06.12.2024

tulee perustua jo normaaliaikana luotuihin ja sovittuihin järjestelyihin. Pohjois-Savon hyvinvointialueella on tiivis yhteistyö kriittisten yhteistyökumppaneiden ja viranomaisten kanssa. Erityisen riskin ja varautumistarpeen muun muassa suuronnettomuuksia varten aiheuttavat maakunnan alueella sijaitsevat riskikohteet.

Hyvinvointialueen palvelujen järjestäminen edellyttää keskeisten teknisten järjestelmien toimivuutta ja ostopalveluja käytettäessä luotettavia palvelujen tuottajia. Hyvinvointialueen hankinnoissa on huomioitava varautumisasiat, jotta turvataan palveluiden jatkuvuus normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa on laadittu ja se antaa suunnitteluperusteet organisaatiolle ja eri toimialojen varautumistoiminnalle normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä tukee toimialojen valmiussuunnittelua. Se ei korvaa toimialakohtaisia valmiussuunnitelmia tai yllä toimialojen, niiden palvelualueiden ja tulosalueiden yksilöityihin valmiussuunnitelmiin. Palvelu- ja toimialojen on huomioitava omassa valmiussuunnittelussa toimialakohtainen lainsäädäntö ja ohjaus. Valmius, varautuminen ja jatkuvuudenhallinta ovat jatkuva prosessi, jonka aikajänne on useita vuosia. Tästä syystä suunnittelun tulee olla päivityskierrossa sekä säännöllisessä testauksessa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialat ovat toteuttaneet valmiussuunnittelua toimialakohtaisen lainsäädännön mukaisesti (308/2023 Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden varautumisesta sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteisiin § 1) ja saaneet tähän toimialakohtaista ohjausta kuluneen vuoden aikana Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukselta (612/2021 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 51). Suunnittelun lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö on osallistunut koulutuksiin ja harjoituksiin.

Toukokuussa 2024 järjestettiin hyvinvointialueen oma valmiusharjoitus, johon osallistui hyvinvointialueen työntekijöiden lisäksi in-house-toimijoita sekä kriittisiä yhteistyökumppaneita. Valmiusharjoituksessa läpikäytiin hyvinvointialueen keskeisiä toimintoja ja testattiin havaittuja kehityskohtia. Harjoitus toteutettiin pelikeskuksen ohjaamana ja harjoituksen päätteeksi pidettiin

278/00.01.02.00/2024

Pelastustoimi- ja turvallisuuspalvelut

Julkinen versio

06.12.2024

tiedotustilaisuus. Lokakuussa 2024 hyvinvointialue osallistui Itä-Suomen aluehallintoviraston järjestämään SAVO24-valmiusharjoitukseen, jonka teemoina oli muun muassa Suomen turvallisuustilanteen heikentyminen, kriittisen infrastruktuurin häiriöt sekä sotilaallisen voimankäytön uhan kasvaminen.

Vuoden 2025 aikana jatketaan varautumisen ja valmiuden aktiivista kehittämistä hyvinvointialueen sisäisesti sekä yhteistyössä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.